

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrta leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrta leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Volilni shod v Celji,

25. maja.

(Konec.)

G. dr. Gregorič iz Ptuja: V Ljubljani je bil 20. aprila t. l. zbor rodoljubov iz vseh slovenskih dežel, kateri je sklenil postaviti slovenski centralni volilni odbor v Ljubljani, ki ima pospeševati in voditi agitacijo za direktne volitve v državni zbor po vsem Slovenskem. Pri ovem zboru so bili tudi zaupni možje iz štajerskega Slovenskega in priznali živo potrebo takega centralnega odbora posebno za slov. Štajer. Nemškutarstvo tukaj najhuje pritiska na nas Slovence in bodemo morali vse sile napeti, da zmagamo pri volitvah. Zato nasvetujem, da denes tukaj zbrani rodoljubi izrečejo, da se vjemajo s sklepom zbora rodoljubov 20. aprila in odobravajo postavljenje centralnega volilnega odbora, s katerim naj vzajemno delajo okrajni volilni odbori. V vsakem sodnijskem okraju slov. Štajerja naj se postavi okrajni volilni odbor iz 5 do 9 veljavnih mož, katerim pripada agitacija v njihovih krajih, da v kmetijskih občinah upljevajo in delajo za izbiro narodnih volilnih mož in tudi v mestih in trgih za narodne kandidate agitujejo. Od neke strani se nam mislijo iz nemškega Grada postavljati kandidati tudi za vse štajersko-slovenske okraje. Proti temu se mi ustavljamo (dobro!); Slovenci so si še pri vsaki volitvi sami svoje kandidate izbirali (dobro, dobro!) in so zmagovali. Tedaj tudi pri volitvah za državni zbor ostanemo pri slovenskem centralnem volilnem odboru in pri kandidatih, kateri se bodo po dogovoru z okrajnimi volilnimi odbori postavili. (Dobro!)

Č. g. nadžupnik A. Žužar govori v imenu duhovnikov in priporoča, da bi se na slovenskem Štajerskem le taki kandidati postavili, kateri pripadajo k tako imenovani „Rechtspartei“. Ta stranka ima — pravi — že dosti privrženikov, Slovencev samih pa je premalo na številu, da bi za se kaj opravili v državnem zboru. Liberalci delajo krivico narodu in cerkvi. Šola je postala brezverna; učitelji imajo v njej vso pravico, duhovniki pa smejo le krščanski nauk učiti. Šolske knjige niso v krščanskem smislu pisane, še molitev nekateri učitelji hočejo iz šole odpraviti. Še huje pa se godi duhovnikom; kdor se ne uklanja vladni sistemi, ga vlada preganja, mu zmanjša plačo, v tem, ko se uradnikom plače zmiraj povišajo. Govornik tedaj izreka v imenu duhovnikov, da bodo oni samo tiste kandidate podpirali, kateri so za program državnopravne stranke.

G. dr. J. Vošnjak odgovarja, da imajo Slovenci svoj narodni program, od katerega ne morejo odstopiti. Slovenski poslanci bodo

pri federalistih sedeli v državnem zboru in gotovo pri mnogih političnih vprašanjih skupno delali z državopravno stranko. So pa nekatere točke v programu državnopravne stranke, katere naravnost nasprotujejo narodnemu programu, nekatere pa sploh človeškemu napredku in svobodnim načelom. In med temi je točka o šolah. Državnopravni program hoče odpraviti, kar je dobrega v sedaj veljavnih šolskih postavah. Šola bi zopet morala priti pod izključivo oblast duhovnikov in vsakemu bi naj bilo prepuščeno, ali hoče šolo obiskati ali ne. Treba pa je, da se vsak človek uči; ako neče, pa mora posilno tudi proti volji staršev. Narodi okolo nas napredujejo, mi Slovenci pa bi ostali v nevednosti? Organizacija šolskih oblasti bi se dala nekoliko spremeniti, ne pa odpraviti. Ljudstvo se je že živelo v novo šolsko postavo in če so v nekaterih krajih bremena za šole neprimerno velika, bode to povračala vednost, ki se bo širila med ljudstvom. Govornik ne more priznati, da bi nove šolske postavbe bile krivične cerkvi, katera ima tudi po teh postavah primeren upliv na izrejo šolske mladine. Krivično pa bi bilo za ljudstvo, ako bi se skušal vpeljati stari šolski red. (Dobro!)

G. dr. Zarnik poprime besedo: Naš se zmiraj veljavni narodni program je zedinjena Slovenija in vpeljava slovenskega jezika v šole in urade. Na 17 taborih so Slovenci navdušeno sprejeli ta program in ga ne bodo pustili. (Nikoli!) Državno-pravni program pa odločno izreka, da so dežele nerazdeljive; tedaj po njem mi Slovenci nikoli ne dospemo do glavne podlage narodnega razvitka in blagostanja, do zedinjenja vseh kosov v eno narodno telo. Dalje zagovarja državnopravni program načela, katera nobeden narod ne more sprejeti, ki si želi omike in svobode. (Dobro.) Govornik tedaj predlaga: Zbor volilcev sklene, da štajerski Slovenci ostanejo pri narodnem programu in se iz narodnih in družinskih ozirov ne morejo poprijeti programa tako zvane pravne stranke („Rechtspartei“).

G. Vivod, posestnik iz slovenje-graškega okraja, želi edinosti vseh strank pri volitvah. V slovenje-graškem okraju je okrajni zastop in okrajni šolski svet nemškutarsk. Nemci komandirajo v šoli in to je na veliko kvar. Tudi mi smo za zedinjenje Slovencev. Delajmo vsi složni, konservativni in liberalni.

G. dr. Josip Serneč iz Brežic izpodbija besede, da nas je Slovencev premalo. Samo v Avstriji je zraven nas še 14 milijonov Slovanov in tudi v državnem zboru bode precejšno število slovanskih poslancev. Ti so v prvi vrsti naši zavezniki. Od pravne stranke se ne ve, kako močna da je ona, niti kdo je dozdej izmed avstrijske opozicije tej stranki pristopil. Kolikor vemo, niti Čehi,

glavni faktor vse opozicije, niti Poljaki. Ostanje samo nekoliko konservativnih Nemcev. Kdo ve, koliko poslancev bode imela ta stranka v državnem zboru? Čemu bi tedaj mi Slovenci pustili svoj gotovi slovanski program? Od poslancev, ki jih bomo mi nasvetovali in volili, smo prepričani, da bodo v vsakem slučaju v državnem zboru tako govorili in glasovali, kakor je najbolj na korist našemu slovenskemu narodu. Govornik podpira predloga dr. Gregoriča in dr. Zarnika.

Predsednik daje, ker se nikdo več k besedi ne oglasi, najprej predlog g. dr. Gregoriča na glasovanje:

Zbor slovenskih volilcev izreka, da se popolnem vjema s slovenskim centralnim volilnim odborom v Ljubljani, s katerim v zvezi bodo delali okrajni volilni odbori, postavljeni v vsakem slovenskem sodnijskem okraju.

Ta predlog je bil skoraj enoglasno sprejet.

Dr. Vošnjak naznanja zdaj, da se je že nekoliko takih okrajnih odborov postavilo; kjer še niso, tam pa se bodo tudi v kratkem postavili in tako se doseglo vzajemno in uspešno delovanje.

Potem je tudi predlog dr. Zarnika bil sprejet z vsemi proti 3 glasovom.

Predsednik vpraša, ali hoče zbor precej posvetovati se o kandidaturah.

Zbor enoglasno pritrdi.

Prvi slovenski volilni okraj je kmetijska skupina Celje, Vransko, Gornjigrad, Šoštanj, Laško, Brežice, Sevnica, Kozje. Ta skupina voli enega poslanca v državni zbor. Za kandidata je bil soglasno postavljen deželni poslanec g. dr. Josip Vošnjak, kateri izreka, da je pripravljen, to častno, če tudi težavno nalogo prevzeti, ako pritrdi kandidaturi dotični okrajni volilni odbori.

Za ostale štiri volilne okraje, namreč: kmetijska skupina Maribor, kmetijska skupina Ptuj, mestna skupina Celje in mestna skupina Maribor se je zbor volilcev tudi zedinil o kandidaturah, katere se pa še le o svojem času razglašajo, kadar so organizirani okrajni volilni odbori.

Predsednik se zahvali navzočnim za mnogobrojno udeležitev in lepi red pri debatah in sklene sejo.

Rusi in Angleži na svetovnem trgu v Aziji.

(Dalje.)

V Rusiji je ena žena čisto mati 15—18 dece. Naj bodo procenti izgub, kolera in vojne tako ali onako, rusko je carstvo vsako leto večje barem za pol milijona duš. Zato je pravo rekel general Fadejev, da bode na konci tega stoletja rusko

carstvo z matematično izvestnostjo imelo 100 milijonov duš. Kadar na zemljevid pogledate, vidite, da je Rusija posred Evrope i Azije v sredini, t. j. med 300 in 700 milijoni duš. Že leta 1673 hotel in predlagal je Rus Naščokin: „čtob' Rossija bila sredotočjem trgovli meždu Evropeju i Azijeju.“ — To so fakta, katera mora vsak priznati v vsem, osobito v trgovini. Drugi znameniti faktum je to, da ruska trgovina s Perzijo i centralno Azijo s Sibirijo že zdaj na leto iznaša 50—60 milijonov rubljev, to je, skoro 100 milijonov naših peněz. Tretje je to, da evropska trgovina z Indijo na leto iznaša okolo ene milijarde rubljev na leto, t. j. skoro 5 milijard frankov, ali čisto one kontribucije, katero morajo plačati Francozi Nemcem.

Zopet vam pogled na karto pokazuje, da je najkrači, najcenejši in najboljši pot od Londona, Calais-a, Pariza in Berlina z Bečem vred preko ruskega zemljišča. Za to se že več let projektirajo železnice med Evropo in Indijo. Da so azijske države bolje urejene, naposebno da je centralna Azija z Afganistanom v rokah civilizovanega sveta, bili bi že drugoč! Ruski general Muravčv, predložil je že l. 1860 ruski vladi specijalno osnovo za železnico med Moskvo in Irkutskim, pokraj Bajkal-jezera v iztočni Sibiriji. S to železnico se je bavil „Golos“, petrogradski list nedavno pobleže, da se moskovskokazanjske železnici mora čem preje približati sibirski proga preko Ekatarinaburga in Urala, Tjumenja, Omska i Tomska, Krasnojarska i Irkutskaja, pa tod po dolini reke Amura do rus. zaliva Posieta ali Usuri-a, a z druge strani do zaliva Pečeli tja do Pekinga.

No še važneja za Rusijo in Evropo je železnica, katera bode prej gotova, v Indijo, nego preko Sibirije v Kitaj do Pekinga. O tej železnici ima važno razpravo „Russische Revue“ II. Jahrgang, Heft I. 1873, ki jo izdaje carski dvorski knjižničar, H. Schmitzdorf in Karel Röttger. V tej knjigi prosojuje, kritizuje kavkazki učenjak iz Tiflisa, N. Seidlitz projekte železnic angleških in ruskih iz Evrope do Indije. Seidlitz precej v uvodu pravi: „Die geradeste und leichteste Verbindung zwischen West-Europa und Indien, oder dem atlantischen und indischen Ocean geht über Russland, den Kaukasus und Nord-Persien. Dies zeigt ein Blick auf die Karte, dies zeigt — die Configuration der Ländermassen und der von ihnen abhängige, gesammte Lauf der menschlichen Geschichte.“ Nas Slovence i Hrvate evropsko-indijska železnica v velikem stepenu mora interesovati, ker se nas i naše bodočnosti najbliže tiče. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. maja.

Volilni shodi so bili poslednjo nedeljo razen v Celju še tudi v drugih krajih. V Mariboru je dosedanji državni poslanec Reuter sklical mariborske volilce ter jim razložil svoj program. Sploh Reuter marljivo dela za svojo kandidaturo. Bil je že v Ormuži, kjer so ga nekateri ustavoverneži verno poslušali, in celo v Središči, kjer pa nij našel pravih tal za nemškutarijo. Za mariborsko mestno skupino je iz početka, kakor nam je naš dopisnik iz slov. Gradca poročal, tudi baron Rast mislil kandidovati. Zdaj pa slišimo, da je Rast odstopil, vedoč, da mariborski volilci ne marajo zanj. Vendar Reuter

ne bode ostal brez nasprotnega kandidata; naš Frice Brandstetter se hoče podati v boj za kak sedež v državnem zboru, v katerem je njegova luč že več let prav žalostno brlela. Morebiti zastopa Brandstetter mladonemce, Reuter pa stare.

Sploh kavsanje med **starimi in mladimi** Nemci nij še pri konci. Da si so mladi v Toplicah po starem Herbstu bili zmagani, pa na drugih krajih skušajo svojo srečo. V Kremsu na Avstrijskem so pri shodu volilcev mladi svoj program proklamovali. Tudi na nemškem Štajerskem, kjer je največje kardelo mladih, so bili štiri shodi njihovih privržencev. V graškem centralnem volilnem odboru pa so se neki tako sprli mladi s starimi, da bodo mladi celo izstopili iz centralnega odbora in na svojo roko delali.

Glede **hrvatskega** pitanja se bodo, kakor Napló poroča, v kratkem godili odločilni koraki. Ogerski udje regnikolarne deputacije so že skupaj stopili in ministerskemu predsedniku naročili, naj se dogovarja s hrvatskimi zastopniki o najimennitnejši točki, namreč o delokrogu in oblasti hrvatskega ministra. Predsednik je obljubil to storiti in upati je, da že s tekom tega meseca pride do gotovih sklepov. Po „P. L.“ je grof Laci Pejačević bil od ogerskega ministerstva poklican v Pešto, da postane ban hrvatski; grof Pejačević pa se brani banstvo prevzeti v oči hrvatske narodne opozicije.

Vnanje države.

Na **Francosko** so zopet obrnene oči celega sveta! — Ako se ozremo še enkrat na zgodovinsko znamenite dogodke 24. maja, kateri je za sedaj končal vladu republikancev na Francoskem, moramo priznati, da se nismo zmotili, ko smo trdili, da so bili monarhisti v zvezi z bonapartovskimi ali sploh monarhističnimi generali in uradniki. Republikanci so to dobro vedeli že v saboto, ker so monarhisti delali ponudbe tudi nekaterim, ki niso bili njihovih misli. V Buržu je slaboglasni general Ducrot že 21. vojakom pravil, da je pripravljen, na prvo povelje marširati v Pariz. Enako so tudi nekateri prefekti sprejeli ukaze monarhistov, a večina je vendar takoj naznanila Thiersu to početje. Kako so se monarhisti bali splošne ustaje se vidi iz tega, da je Mac Mahon 24. vsem polkom verzajlske armade ukazal, ka naj bodo pripravljeni, da vsak hip lahko planejo v boj. Da nij do tega prišlo, zahvaliti se je le redkemu zatajevanju republikanskih poslancev, ki so za božjo voljo prosili pariške mestjane, naj bodo mirni, da ne pride čez domovino še hujša nesreča. — 23. maja zjutraj se je imela razpravljati interpelacija monarhistov. V začetku seje naznani minister Dufaure, da bode Thiers govoril, ker je ministerstvo spoznalo, da se stvar tiče občne politike vlade. Na to začne razpravo vojvoda Broglie. V dolgem govoru očita Thiersu, da je varovanec radikalcev, kateri odobravajo pariško komuno, ter spominja na odpuš ministra Goularda, češ, da je bil preveč konservativen. Za njim govori Dufaure, ter dokazuje neresničnost njegovih trditev. Sedaj izroči minister nauka predsedniku pismo, v katerem Thiers naznanja, da želi govoriti. Zarad tega se seja sklene.

24. maja je bilo že zjutraj v Verzajlji živahno gibanje. Zbornica narodne skupščine je bila natlačena ljudij. Črez 700 poslancev je bilo navzočnih. Pričujejoči so bili v seji tudi vsi generali verzajlske armade in vsi poslanci vnanjih držav. Ob 9¼ uri se seja prične. Thiers poprime besedo in izreče, da je on odgovoren za vladu, ter da hoče razložiti načela svoje politike. „Prišel sem na to mesto,“ pravi Thiers, „v najtežavnih okoliščinah, kar se jih nahaja v francoski zgodovini. Sprejel sem je brez dolgega obotavljanja iz golega čutja dolžnosti; dežela to dobro ve. Vaše glasovanje mi bode postava. Jaz spoštujem politično i versko svobodo vesti, a trenutek je slovesen, in govoriti moram odkritosrčno. Dakle tedaj! Politike, ka-

tero ste imenovali dvoumno, nijsmo z mojimi tovariši izvolili sami, usilile so nam jo okoliščine. Mi nijsmo imeli družih zaslug, nego da smo situacijo dobro razumeli. Veljalo je onda, brez finance, brez armade, tujega sovrážnika v deželi, sredi boja raznih strank napraviti vladu. Pogledajte sami sebe in razpore med soboj, in potlej povejte, če je tu lahko vladati. Nečem vas žaliti, a povedati moram odkrito: nekateri hočejo republiko, drugi monarhijo. Obojih prepričanje je pošteno. Grajati ne moremo prijateljev monarhije, pod katero je Francoska skozi stoletja velika bila. Nasproti pa zamorejo prijatelji republike trditi, da je v sedanjem času, ko valovi demokracije visoko kipe, republika ona vlada, katera bode Francosko rešila. Beseda republika naj vas ne plaši. Pravi republikanec je zmeren in samostojen, in trditi smemo, da je monarhija pri nas nemogoča. To priznavate sami, ker pravite, da se bojujete le za konservativne interese, ne za monarhijo. Le en sami prestol imamo, a trije bi se radi vsedli nanj. Končno svari Thiers pred diktaturo. Z njo je padlo Francosko častno leta 1815, a kako je padlo leta 1870! Diktatura velikih nas častno pokoplje, diktatura malih nas pa kar pokoplje. Nazadnje se zavaruje Thiers proti trdenju Broglieja, da je varovanec radikalcev, ter pravi, da je Broglie prišel pod varstvo Bonapartov, katerega varstva bi se bil oče njegov sramoval.

Thiersov govor je napravil na poslušalce neizmeren vtis. Monarhisti so se pa kar jeze penili. Ko je šel iz seje, ga je narod povsod navdušeno sprejel.

Nadaljne dogodjaje smo že naznanili. V popoldanski seji so monarhisti zavrgli vse predloge republikancev, izrekli grajo vladi, ter sklenili, da mora biti še ena seja po noči, da se vlada odloči. 51 poslanec leveice je izdalo manifest, v katerem rotijo meščane, da naj bodo mirni, ker gre za blagor domovine.

Poslednja seja se je začela ob 8. zvečer. Dufaure naznani, da so vsi ministri izročili Thiersu svojo demisijo, katero je poslednji tudi sprejel. Nato izroči Dufaure predsedniku Thiersovo odpoved. Monarhisti so hoteli kar naslednika voliti. A vsled reklamacij leveice so vendar glasovali o predlogu, da se odpoved ne sprejme. Predlog ta je bil zavržen s 368 glasovi proti 339tim. Republikanci so pustili nato monarhiste, katerih število je med tem naraslo že na 395, da so sami volili Mac Mahona.

Nasledki 24. maja se že kažejo. Novo ministerstvo je sestavljeno skoraj izključivo le iz bonapartovskih kreatur. Broglie, Magne, Dampierre in Cissej sede v njem. Ker Mac Mahon baje nij politikar, bosta vladala najbolj Buffet in Broglie, ki je prevzel vnanje države. Francoski diplomatični poročniki v Atenah, Bernu i Bruselji so se svojej službi odpovedali. Monarhisti še kriče, da treba republikanske liste zatreti i uradnike odstaviti. Nazadnje bodo še možje 4. septembra iz Francoskega prognani.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 28. maja. [Izv. dop.]

„Walhalla“ — in ljubljanska gimnazija.) V Strasburgu izhajajoči beletristični list „Walhalla“ se je poslal pred nekaj tedni ljubljanskim gimnazijalcem na ogled. Našla se je tudi čveteroperesna nemška deteljica, koja si je naročila štiri iztise tega lista. Tako nedolžnega veselja bi tej nemški deteljici ne kratili, ko bi bilo s samo naročbo že vse pri kraji. A temu nij tako. Ljubljanski korespondent „W.“ je jel čudne nakane in sklepe kovati „mit der begeisterten deutschen Jugend“ v Ljubljani! Dokaz nam je iz Darmstadta došli dopis, v katerem se veseli nek „Oberprimaner,“ da je ravno

Ljubljanska gimnazija med vsemi avstrijskimi prva naredila „einen so guten Anfang für die gute deutsche Sache.“ Dalje pravi „Oberprimaner,“ da mu je ta „guter Anfang“ dokaz, da se je mladina tudi v tem delu domovine, seveda nemške, tako navdušila „für die edle und gute deutsche Sache.“ — Te vrstice nam kažejo jasno dovolj, da je ljubljanska gimnazija razupita po Strasburgu in Darmstadtu in drugod v „rajhu“ kot prava nemška odgojevalnica pomembene (slovenske) mladine. — Vprašati moramo torej navdušeno četvorico, kdo jo je pooblastil, trositi po svetu tako nesramne laži? — Jo je li navdušila izvrstna, mnogo hvalisana, na ljubljanski gimnaziji vzrastla nemška gramatika profesorja Heinricha? — So-li „Walhallo“ poslali v Ljubljano dijaki iz Strasburga in Darmstadta sami, ali je dala morda k temu povod kaka za germanizacijo navdušena višja glava na naši gimnaziji? Omenimo le še obče znani pregovor: Mlado drevesce se da zravnat in upogniti tudi, staro ne. — Torej slovenska mladina pozor! Pa tudi starši in šolski svet — bi morali paziti, da se ne skuša trositi med našo mladino — pruska politika.

Iz Dunaja 27. maja. [Izv. dopis.] Ker že hočete tako, bodem tedaj zopet redni dopisnik vedno mi dragega „Slov. Naroda“ postal. Ali obljubiti Vam dosta nečem. Posebnega bo malokedaj kaj. Mnogo bo tudi malokedaj. Boste se torej zadovoljili z navadnostimi dnevnih dogodkov. (Nam z vsem ustrezete. Ur.) Denes nekoliko o Slovanih.

Na čast bratov Slovanov, ki bodo zdaj prihajali k naši razstavi, bode naše slovansko pevsko društvo osnovalo „besede.“ 20. t. m. je bila prva, vsak vtorek bode zdaj ena. Lokal je: VIII. Lerchenfeldergasse, „zum grünen Thor“ Nro. 14. Pri zadnji je bil govor in petje, (tudi slovenska „kdo je mar“) pesni vseh slovanskih narečij. To sem omenil, da bodo Slovenci, ki na Dunaj pridejo, vedeli kje najdejo bratov in domačega razveseljevanja na tujem.

Zadnjo soboto je prišel sem črnogorski knez. V njegovem spremstvu je več črnogorskih vojvodov in činovnikov, vsi v jugoslovanskem narodnem odelu. Na kolodvoru so kneza pričakovali jugoslovanski študentje in ga pozdravili z burnimi „živio!“

Drugič kaj političnega in več.

Iz Hrvaškega, 26. maja. [Izv. dop.] Vsaki dan, da! vsako uro pričakujemo iz Pešte vest o sklopljeni novejši nagodbi! Za bansko dostojanstvo imenuje se za ta slučaj trije kandidati. Slavonski vlastelin Dragutin Mihaljevič, grof Arthur Nugent in grof Ladislav Pejačević. Grofa Nugenta podpira baje baron Rauch, in to ga je pri narodnej stranki v opravičen sum spravilo, da bi bil kot ban samo Rauchova marioneta, ter da bi on samo po imenu, faktično pa Rauch vladal. Ladislav Pejačević je sicer zmeren magjaron, pa narodnjaki so kljub temu njegovo kandidaturo že pred dvema letoma podpirali, in sicer samo zavoljo tega, ker je vsaj osobno pošten mož in čist značaj. Med tem je pa Pejačević javnemu delovanju za celo slovo dal. Nj. veličanstvo kralj ga je, če je „Agramerica“ prav poročila, te dni k sebi pozval, ter mu brž ko ne našo bansko stolico ponudil. Nij pa verjetno, da se bode on iz svojega sedanjega idiličnega življenja zopet v politično areno

povrnul. Ostane tedaj samo še Mihaljevič, kateremu je že Lončaj naše banstvo ponudil bil. Kot njegov prvi doglavnik imenuje se Trnski, in kot minister Živkovič. To vse pa poročam z vso mogočo reservo. — Baron Rauch je baje nevarno zbolel. Pravijo, da se mu mozek v hrbtanci suši.

O vojniškej krajini se čuje, da bode gotovo do 1. januarja prihodnjega leta v mater-zemljo vtelovljena. Vojni minister Kuhn se ne bo skoz našo vojniško krajino in preko Zagreba povrnil iz Dalmacije na Dunaj, ampak neposredno preko Trsta. Feldmaršallajtnant Mollinary, ki mu je šel že nasproti do Ogulina, je telegrafično na Dunaj poklican.

Domače stvari.

— (Konfiscirani članek „Slov. Nar.“) v listu 116. se deželni sodnji — kakor v „Laib. Ztg.“ razglasa — zdi tak, da je kriv zločinstva kaljenja javnega miru po §. 65 lit. a. —

— (Vabilo k večerni zabavi) v četrtek 29. maja 1873, katero napravijo pevci čitalnični in dramatičnega društva s pripomočjo c. k. godbe 46. polka pešcev vojvode Sachsen-Meiningen v vseh prostorih čitalnične restavracije, na čast gospodom delničarjem „prve občne zavarovalne banke Slovenije.“ Program: 1. Ouvertura iz opere „Il conte di Essex,“ od Mercandante-ja. 2. Nedvčd. „Domovina,“ zbor, besede Praprotnik-ove. 3. Ipavice Benj. „Danici,“ bariton-solo z zborom. 4. „Popotnica,“ osmospev. 5. Fabijani. „Želje,“ čveterospev. 6. Ipavice. „Ljubici,“ osmospev. 7. A. Conradi. „Pri meni bodi,“ bariton-solo z zborom in orkestrom. — Med posameznimi pevske točkami igra slavna vojaška godba. Začetek ob 8. uri zvečer. V Ljubljani dne 27. maja 1873. Odbor za večerno zabavo.

— (Vabilo) k „besedi“, katero napravijo tržaški dijaci v soboto dne 7. junija t. l. v mestni čitalnici v Trstu. Program: 1. Pozdrav. 2. Dijaška, napev Lebanov; poje zbor. 3. Govor. 4. Nezvesti, samospev; napev K. Mašeka. 5. Rodoljubja zmaga, dvogovor iz „Viljem Tella,“ po F. L. 6. Domovina, Ipavčeva; poje zbor. 7. Deklamacija. 8. Deklica, čveterospev; napev Hajdrihov. 9. Strast in krepost, igra; spisal A. Kos. Začetek ob pol 8. zvečer. Odbor.

— (Društvo poštarjev za Kranjsko in Primorje) bode imelo 23. junija v Ljubljani „pri slonu“ občni zbor.

— (Iz Postojne) se piše „L. Ztg.“, da je tam umrl graščak A. Garzaroli v 74. letu.

— (Iz Notranjskega) se nam piše: „Laibacherica“ mora biti slabo podučena, ako trdi, da se po železnici Št. Peter-Reka že materialni vlaki gibajo, ker še le 26. t. m. čez noč je bil sklenen velikanski nasip pri Bitinjah. Dokler ne bode on povsod najmanj 12 čevljev širok, ne sme hlapec preko njega drdrati; v 2 dneh dobi pa potrebno širjavo, ker na najbolj ozkem kraji je čez 5 čevljev širok, potem še le bode se materialni vlaki po novi črti vozili in nadejati se je, da bode ona konec prihodnjega meseca prometu odana, ker največje zapreke so zdaj tudi odstranjene. — V našem kraji so se zopet koze prikazale; čas bi bil, da bi bili rešeni mnogoterih kužnih bolezni, katere nas že tako dolgo nadlegujejo.

— (Iz marenberškega okraja) se piše v „N. Fr. Pr.“, da nemškutarska ali ustavoverska agitacija tam prav slabo stoji, da narod nemških agitatorjev ne podpira. „Pred nekimi dnevi bi bil imel biti nek volilen shod, ali prišlo je tako malo ljudi vkup, da nij bilo mogoče skupščine odpreti.“ Tako toži nemški dopisnik. Vse to naj narodnjakom da pogum, da oni tem bolj delajo za narodne volilne može.

— (Pogorelo) je 23. t. m. v Suhem dolu, kamniškega okraja več poslopij. Škoda znaša 2000. gl. Pogorelci so bili zavarovani.

— (Požar.) Iz Metlike se nam piše: Včeraj popoldne zgorele so v Rošavnicah blizu Metlike 3 hiše s pripadajočimi gospodarskimi poslopji. Škodo cenijo na 4000 gl. Lastniki Martin Matkovič, Marko Hočevan in Matija Rudman — žalibog nijso bili zavarovani. Večjo nesrečo, katero bi bil požar brez dvoma še vasi naredil, odbili so Metličani, ki so v mnogem številu z brizgalno in drugimi gasili nesrečnim na pomoč pribiteli. Iz česa je požar nastal, se še prav ne ve.

— (Dr. Razlagov „Pravnik slovenski“) je bil lani zaostal z 8 polami, ker so že v jesen in po novem letu do meseca sušca tiskarne v Ljubljani imele preobilnega dela za deželni zbor, kateri je svoja poročila še le meseca aprila 1873 razposlati mogel. Sedaj se tiska 23. pola „Pravnika“ za leto 1872 in bode v kratkem vseh zaostalih 8 pol z imenikom prejemnikov in kazalom obsega v rokah čest. gg. naročnikov. — Nemudoma potem se bode v drugi, namreč v „Narodni tiskarni“ začel tiskati „Pravnik slovenski“ za leto 1873 in ko se donatisne prvih 12 pol, pride izdavanje v boljši red; ako pa ne najde duševne in materialne podpore, kakor v letih 1871 in 1872, se bode to podvzetje opustilo, na boljše čase odložilo, ali pa komu drugemu prepustilo. — Občinstvo opozorujemo že sedaj na okolščino, da se bode že v prihodnjih številkah „Pravnika“ obširno razpravljalo prevažno vprašanje o uravnavi zemljiščne davka, ker je urednik „Pravnika“ z gospodom baron Apfaltrern in Behm v pododseku deželnega komisijona priložnost imel, spise vseh okrajnih cenilnih komisij na Kranjskem na tanko pregledati, za kar so imenovani udje deželnega komisijona blizu 30 dni porabili in deželnemu komisijonu vtrjeni nasvet stavili, naj okrajni komisijoni svoje operate še enkrat tehtno preudarijo oziroma predelajo, kateri nasvet je tudi obveljal. Kadar pridejo vsi operati zopet nazaj, bode deželni komisijon še le razredne tarife za novi zemljiščni davek dokončno odločil in ta čas bi naj davkoplačniki porabili, da se udeležijo javnega pretresovanja te za deželo važne reči.

— („Besednik“), časopis za zabavo in poduk, ki izhaja pod uredništvom Š. Janežiča v Celovci naznanja, da bode vsled premale materialne podpore izhajal namestu dvakrat samo enkrat na mesec na poldrugi poli. Priporoča se občinstvu sosebno kot glasilo društva sv. Mohora.

— (Banka „Slovenija“) inserira zdaj v nemški „Laibacher-Zeitung“, v našem slovenskem listu pa ne, naši bralci so se jej zamerili. Dr. Costa se maščuje, o!

Opomenica.

Ekskutivne dražbe 31. maja: Knavsovo, 3165 gl., v Ribnici. — Gorjenčevo, v Senožeči. — Pubčevo, 3150 gl., v Konjicah. — Sinkovo, 1571 gl., v Celji.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“ v Ljubljani izdavalca zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvi trije zvezki so že na svetlo prišli in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini: Jurij Lercher; Zeschko & Till; Otokar Klerr. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: E. Ferlinec. — V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptui: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

- I. zvezek 25 kr.
Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trščno z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Národní jezik in trgovina, spisal L. Haderlap.
- II. zvezek 50 kr.
Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič.
- III. zvezek 25 kr.
Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec.

Umrli v Ljubljani

od 21. do 26. maja.

Uršula Jeršin, ubožica, 80 l. in Marija Rankelj, dekla, 60 l., obe na oslabljenji. — Franc Žabjek, šolskega strežaja sin, 7 l., na osepnicah. — Jož Kužar, mokarski otrok, 2 1/2 l., na piemiji. — Andrej Cimperman, tobakar, na mrtuđu hrbtnege mozga. — Matevž Zdražba, delavec, 26 l., na legarji. — Jak. Reme, berač, 54 let, vsled poškodovanja. — Jan. Dobnikar, berač, 53 l., na slabosti. — Franca Suhadovnik, posest. vdove hči, 38 l., na pljuč. vnetji.

Tužci.

28. maja.

Evropa: Holdingier iz Ljubna. — Pibernik — Laserbach. — Gegern iz Dunaja.
Pri Elefantu: Handler iz Kočevja. — Schitter iz Moravč. — Lomberg, Gospa pl. Obereigner iz Sueznika. — Gospa Dolenc iz Loža. — Werner, Ramor iz Pišeč. — Knaht iz Dunaja.
Pri Malič: Miler, Clarič, Lutz, Lindner iz Dunaja. — Gospa Münzel in hči, Pesjak iz Celovca. — Kornitzer iz Broda na Kulpi.
Pri Zamoreci: Kaucny iz Kaposvara.

Listnica uredništva. A. B. R. iz P. Č. S. poročili, če prav kratkimi, o raznih dogodjajih vašega okraja in sosesčine nam bolj ustrežete nego z obljubljenim. — Dr. R. Hvala. — G. T. na R. Pride na vrsto. — G. H. Izvirnega dela se loti, moč imaš, le zaupaj v njo nekaj. Če pridemo do izdavanja posebnih zvezkov romanov in nov. l. kakor nekoliko nameravamo, pride tvoja prestava na dobro.

Tržne cene

v Ljubljani 28. maja t. l.

Pšenica 6 gl. 90 kr.; — reč 4 gl. 10 kr.; — ječmen 3 gl. 20 kr.; — oves 1 gl. 90 kr.; — ajda 3 gl. 50 kr.; — pros 3 gl. — kr.; — koruza 3 gl. 30 kr.; — krompir 1 gl. 80 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl.

42 kr.; — jajce po 1 2/3 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 27 kr.; — svinjsko meso, funt 31 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 6 gl. 50 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Dunajska borza 28. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gl. 25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	71	15
1860 drž. posojilo	99	—
Akcije národne banke	925	—
Kreditne akcije	277	—
London	111	25
Napol.	8	89
C. k. cekini	—	—
Srebro	110	25

K temu ugodnemu ždrebanju denarja priporočamo pod občno znanim geslom:

Kje se dobi veliko denarja? Pri bratih Lilienfeld!

za blagovoljen poskus sreče našo kupčijo najboljšo, ker pod zgornjim geslom smo zadeli že največje glavne dobitke.

Na pošiljatev zneska izvršujemo naročila v najdaljših krajih in razpošiljamo uradne zapisnike dobitkov takoj po odločbi.

Dobitki se v zlatu ali srebru na vseh mestih izplačujejo.
Prodajalec dobé provizijo. Vendar morajo ti pravno imé imeti.
Zapisniki so na blagovoljni razgled zastoj.
Razjasnila o naši firmi daje vsak hamburški trgovec.

Naj se obrača zaupljivo na (138—3)

Brate Lilienfeld,

kupčija z banknimi in državnimi papirji, v Hamburgu.

Pojasnila o vseh državnih srečkah zastoj.

Najnovejše veliko od visoke vlade dovoljeno, garantirano in po prispeženih notarjih izvršeno

ŽDREBANJE

denarja.

Vzdiganje dne 18. in 19. junija 1873.

Razdeljeno v 7 oddelkov.

Glavni dobitki:

ev. 300.000,

200.000, 100.000, 75.000, 50.000, 40.000, 2 á 30.000, 25.000, 3 á 20.000, 3 á 15.000, 6 á 12.000, 13 á 10.000, 11 á 8.000, 12 á 6.000, 32 á 5.000, 3 á 4.000, 65 á 3.000, 204 á 2.000, 3 á 1.500, 2 á 1.200, 412 á 1.000, 412 á 500, 10 á 300, 472 á 200 mark hamb. Črt. (1 mark = 12 sr. gr.) itd.

1 cela orig.-državna srečka 2 tolarja ali 3 gl. 34 kr. a. v.
1 pol " državne srečke 1 " " 1 " 67 " " "
1 četrt " " " 1/2 " " " 84 " " "

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—59)
Pričujejoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

„Národna tiskarna“

v Ljubljani,

v Mariboru,

v Tavčarjevi hiši, hótel Evropa, na celovski cesti,

v koroški ulici, Pöschl-novi hiši, šte. 229.

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je popolnem z najnovejšimi pismenkami in olupšavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi in brzotiskalnici ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu, vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni izvršiti.

Tiskarnica se priporoča posebno za: casopise v vseh velikostih, letna sporocila, literarna dela, koledarje, brošure, racunska porocila, zapiske blaga, zapisnike cen, zapisnike društvenih udov, kataloge, racune, fakture, glave na pismeni papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, mrtvaške ali parte-liste, vizit-karte, — dalje vse sorte formulare in tabele za c. k. urade, advokate, notarje, železnocestne in cestno-vozne liste, oznanila za prilepljenje na ogle, v mali in največji obliki, kakor vse tu ne našete v strok tiskanja spadajoče stvari.

Končno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na

zalogo tiskanih formularov

in priporoča: velike dnerne zapisne knjige, 3kratne in 2kratne ekspenzare, oglatljene in vložne pole, interimske liste, slovensko in nemško, pooblastila, na celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, notarski repertorium in druge formulare.